

CONCORDIA

JAARVERSLAG

Wij maken kunst vanzelfsprekend

Voor jong en oud, voor rijk en arm, voor iedereen. Met ons programma in film, theater en beeldende kunst, met onze educatieve activiteiten en met onze plusprogrammering. Sinds dit jaar doen we dat ook in het Vestzaktheater, dat we ontwikkelen tot een ruimte voor experiment.

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor ieder mens en daarmee ook voor de ontwikkeling van de stad. Dat besef dringt gelukkig steeds meer door en ook 2019 hebben we in volle vaart een bijdrage geleverd aan Enschede als culturele hotspot.

CO-CREATIE

Wij staan midden in de maatschappij en zien de meerwaarde van samenwerken. In 2019 hebben we onze samenwerkingspartners uitgebreid met onder andere Alifa, Aveleijn, het Erasmus (Almelo) en TKA (Twentse Kunst Alliantie).

De structurele samenwerking tussen de culturele instellingen in Enschede werd voor iedereen zichtbaar tijdens de Museumnacht, waarin meer dan 1200 jonge mensen op een verrassende manier van kunst & cultuur hebben genoten. Voor mij was dit het hoogtepunt van 2019!

Van meewerkend voorman,
Willem Jaap

Woord van de Raad van Toezicht

Enthousiaste reacties – hoe vaak komt het niet voor dat inwoners van Enschede, of breder, uit Twente, spontaan laten merken hoe blij ze zijn met Concordia. Concordia hoort bij het leven in Twente. Concordia daagt ons uit. Dat geldt voor verrassende theateruitvoeringen, intrigerende exposities, indrukwekkende films en zoveel andere uitingen van kunst en cultuur. Achter de schermen van het zichtbare Concordia is ook dit jaar weer veel gebeurd. Door medewerkers, vele vrijwilligers en door het management is hard gewerkt, zijn initiatieven genomen en successen geboekt.

De Raad van Toezicht is meer dan tevreden met de bereikte resultaten en de wijze waarop de organisatie functioneert. Waardering is er voor de steun vanuit de omgeving, waaronder de gemeente Enschede, en ook voor de succesvolle wijze waarop er in Enschede op het gebied van kunst en cultuur wordt samengewerkt.

Terugkijkend op 2019 is er duidelijk sprake van nagenieten. We hoeven maar te denken aan de prachtige films in het kader van de *filmclub*, aan de *Mooiste Liedjes* in het Vestzaktheater, aan *Theater on Tour*, aan de *Vervelende bus* die kriskras door de wijken reed, aan de pilot van de *Filmfabriek* in het lager onderwijs, en zoveel meer.

Nieuwe mogelijkheden en initiatieven dienen zich voor 2020 al aan. Dat zal vragen om vasthoudendheid, flexibiliteit en intensieve interactie met bezoekers, en met samenwerkingspartners op het gebied van kunst en cultuur, onderwijs, technologisch innovatieve ontwikkelingen en het sociale domein.

Het wordt vast weer spannend bij Concordia in het nieuwe jaar!

Olaf Fisscher,
Voorzitter Raad van Toezicht Concordia

EXPOSITIE

ONTMOETEN en ONTDEKKEN

Petra Boonstra, programmeur Beeldende kunst, zette 2019 compleet in het teken van **ontmoeten en ontdekken**; persoonlijke beleving van kunst en open gesprekken over kunst. Nieuwe ideeën over kunst krijgen de ruimte.

BOYS DON'T CRY

"In Boys don't cry lag de nadruk op woord bij beeld. Interpretaties en associaties bij een kunstwerk zijn goed om te maken, maar wel graag zo, dat het je beleving bij een werk versterkt. De teksten van Twan Janssen lieten zien hoe je dat kan doen, op een persoonlijke en soms zelfs emotionele manier naar kunst kijken."

GRENZELOOS

Petra: "Dat kunst daadwerkelijk grenzen-loos is, laat deze expositie zien. Gastcurator Gerard Marlet nodigde namens Concordia Nederlandse kunstenaars die wonen en werken in Berlijn uit om bij ons te exposeren. Marlet is econoom en geschiedkundige en heeft "niks met kunst". Maar hij laat zien dat een wereld voor je opent als je een beetje verdiept in een kunstwerk. Je openstellen voor wat een kunstenaar wil zeggen of laten zien, kan ook je eigen grenzen verleggen."

"Je openstellen voor wat een kunstenaar wil zeggen of laten zien, kan ook je eigen grenzen verleggen."

DE KRACHT VAN KUNST IN HET SOCIALE DOMEIN

In 2019 lieten we deelnemers van welzijnsorganisatie Alifa kennismaken met de beeldende kunst van Concordia. Audry Hoemakers organiseerde hiervoor verschillende activiteiten: "Mensen denken vaak dat kunst niets voor hen is. Maar van kunst kun je genieten als je rustig kijkt. Kunst kan je aan het denken zetten, de wereld duiden of je eigen gevoel verwoorden. Kortom... het kan een positief effect hebben op je zelfredzaamheid. En dat is precies de missie van Alifa."

KINDEREXPO SAMEN!

"Bij de laatste kinderexpositie kreeg ik hulp van zes kindercuratoren. Ze houden van nadenken, van creatief bezig zijn, van vertellen en van nieuwe ideeën! Naast dat ze me geweldig hebben geholpen, is het fantastisch om te zien hoe ze bezig zijn met dingen maken en bedenken. We maakten, al zeg ik het zelf, samen een supergoed teampje."

FILM

Unieke filmervaringen op allerlei plekken in de hele stad

Mark Drenth, filmprogrammeur, heeft afgelopen jaar een breed scala aan filmevenementen georganiseerd, vaak met partners in de regio.

OPENLUCHTFILMS

Op allerlei plekken in de hele stad hebben we openluchtvoorstellingen georganiseerd: in het Van Heekpark, op de UT, bij de Twentsche Foodhal, in de textielweverij van Ter Kuile en, van april tot oktober zelfs elke maand, **15 Minutes after Sunset** in de Sikkertuin van Stanislaus. Het levert altijd unieke filmervaringen op; we gaan hier zeker mee door!

Openluchtvoorstelling tijdens het Stoer Voer Festival in het Van Heekpark

SPREKERS TE GAST

Tientallen sprekers waren te gast om films in te leiden of na te bespreken. Van wetenschappers bij het festival InScience/Twente, tot Volkskrant-journalist Kevin Toma bij het Tarkovski-retrospectief, tot onze kersverse fietsburgemeester Hennie Kuiper.

Met dank aan hen en vele anderen hebben duizenden mensen nog meer kennis gehaald uit de films.

MUSIC & MOVIES

"Eén van de filmhoogtepunten van het jaar was **Once upon a Time in Hollywood**, Tarantino's nieuwste. Zoals in al zijn films speelt de muziek een grote én gave rol. Aanleiding voor Filmhuis Hengelo, Metropool en ons voor een avond **Music & Movies** vol soul, pop en rock, met songs uit zowat al Tarantino's films."

— Mark Drenth

THEATER

Annemarie Wenzel, theaterprogrammeur, kreeg er in 2019 een podium bij. Dat leverde mooie, nieuwe voorstellingen en reeksen op.

TWENTSE KUNST ALLIANTIE

We willen het Vestzaktheater vanaf 2020 steviger profileren als podium voor experiment, uitproberen, vallen en weer opstaan. Eén van de gezelschappen die in 2019 maandelijks met bloed, zweet en tranen alle hoeken en gaten van het Vestzaktheater heeft bespeeld, is de *Twentse Kunst Alliantie*. Een club jonge makers met grote liefde voor muziek, theater en beeldende kunst.

VESTZAKTHEATER BIJ CONCORDIA

Sinds 1 januari hoort het Vestzaktheater bij Concordia. Uit de erfenis van voormalig directeur Rein Kroes namen we fijne programma's over en gaven ze een nieuw jasje. Zo kan het publiek nu maandelijks genieten van *Mooiste Liedjes*. Jenny Semplonius en Jasper Slaghuis selecteerden hiervoor artiesten van ArtEZ Conservatorium, Twents Songschrijvers Gilde en daarbuiten. De stand-up comedy avonden *Enschede Lacht* hebben een Engelstalig zusje gekregen: *Enschede Laughs*.

THEATER IN DE WIJK

Onze missie is om kunst vanzelfsprekend te maken voor iedereen. Daarom presenteren we in 2019 voor het eerst *Theater in de Wijk*. Ruim 700 kinderen en volwassenen bezochten in dit kader de voorstelling *De Vervelende Bus*. De bus doorkruiste de hele stad en was onder meer te bezoeken bij Bibliotheek Zuid en Winkelcentrum Deppenbroek, bij Islamitische Basisschool Al-Ummah en Noaberhuus Glanerbrug. De voorstelling is mede mogelijk gemaakt door de Rotary Enschede Zuid.

Annemarie: "Met de serie Mozaïek Presenteert halen we Wereldmuziek van de hoogste plank in huis."

MOZAÏEK PRESENTEERT

In het Vestzaktheater bieden we graag een podium aan nieuwe initiatieven. Faruk Köklu stapte op ons af met het plan om voorstellingen en concerten te organiseren voor de mediterrane doelgroep in de stad. Het resultaat is de serie *Mozaïek Presenteert*; Wereldmuziek van de hoogste plank met onder meer Turkse zanger en componist Efkân Şeşen, het Göksel Yilmaz Ensemble en de Troubadours van Anatolië.

PLUS PROGRAMMA'S

"De monsters van basisschoolkinderen kwamen écht tot leven!"

Liesbeth Kom, programmeur Plusprogramma's

MONSTERPROJECT

Voor het derde jaar organiseerden we een Monsterexpositie, waarbij leerlingen van basisschool De Windroos monsters hebben getekend. Liesbeth Kom, programmeur Plusprogramma's: "Deze zijn door studenten van de opleiding Creative Media and Game Technologies van Saxion gebruikt om een nieuw verhaal te vertellen aan de hand van verschillende media. De monsters kwamen terug in apps, games, boeken, animatiefilms, bordspellen en augmented reality."

WORKSHOPS @JEUGDIVIVA

In de zomer konden kinderen volop hun creativiteit kwijt bij de workshops die we voor de Jeugdiviva organiseerden. Bij elke deelnemende speeltuin was er een workshop, zoals *Iedereen is een kunstenaar*, *De levende machine*, *Zelf verf maken* of *Stampen door het Sprookjesbos*.

DINOROUTE DOOR DE BINNENSTAD

Deze zomer werd Twente Airport omgetoverd tot een enorm dinopark. Dat ging in de binnenstad niet onopgemerkt voorbij, met een dinoroute. De start was bij Concordia, waar de jonge deelnemers met een kleurplaat en routeboekje de stad in werden gestuurd. Daarmee hebben we enorm veel nieuwe gezichten in onze expo gezien.

MUSEUMNACHT

Dit jaar vond voor het eerst de Museumnacht Enschede plaats, met ruim 1200 bezoekers, 40+ acts, 19 partners op negen locaties, waaronder bij Concordia. Niet slecht voor een eerste editie! Alleen al bij Concordia organiseerden we maar liefst 12 acts, waaronder een modeshow van Yves Saint Laurent samen met Museum No Hero, een theateract van Fjaler, korte films en een DJ en VJ.

Het duo DJ Southern Depot + VJ The C-Men was één van de vele acts tijdens de Museumnacht op 12 oktober.

“Sinds september 2019
richten we ons volledig
op filmeducatie.”
Emma Bouman –

Educatie

EDUCATIE BIJ CONCORDIA

In 2019 hebben 2469 leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs Concordia bezocht, voor een film of theatervoorstelling, of een expositie met bijbehorende workshop. Emma Bouman, onze educatief medewerker: “Dit jaar hebben we iets nieuws. Sinds september 2019 richten we ons volledig op filmeducatie, waarbij we film inzetten als doel – film kijken of maken – of als middel, zoals een filmpje maken bij een expo.”

Vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie hebben we €50.000 ontvangen binnen de subsidieregeling *Cultuureducatie vmbo*. Samen met de Theatremakerij Enschede, De Stedelijke Mavo en Het Erasmus (uit Almelo) ontwikkelen we een doorlopende leerlijn voor het vmbo waarin leerlingen een eigen film leren maken: **De Beeldbastards** en wordt een vervolg op de leerlijn **De Filmfabriek**.

CULTUUREDUCATIE ENSCHEDE

Concordia is penvoerder van het project **Cultuureducatie met Kwaliteit**. Collin Vaneker: “Met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Gemeente Enschede werken culturele instellingen en primair onderwijs intensief samen aan de doelstelling om alle 13.500 leerlingen van alle 70 Enschedese basisscholen kwalitatief goed cultuuronderwijs te bieden.” Scholen kunnen kiezen om één van de 21 bestaande leerlijnen te implementeren of samen met een culturele instelling een nieuwe leerlijn te co-creëren. Alle scholen krijgen ondersteuning bij het opstellen van de cultuurbeleidsplannen en het maken van gefundeerde keuzes uit het Cultuurmenu.

ONDERWIJSMENU'S EN OVERCULTUUR

Concordia coördineert het Cultuurmenu, een compleet overzicht van het aanbod van de culturele instellingen in Enschede. Elke klas van elke basisschool in de stad neemt deel aan ten minste één culturele activiteit per schooljaar. In schooljaar 2018/2019 kwamen bijna 13.000 kinderen uit het primair- en speciaal onderwijs in Enschede in aanraking met kunst en cultuur via het Cultuurmenu. In 2017 al werd in navolging van het **Cultuurmenu** het **Wetenschap & Technologie (W&T)-menu** en de portal www.overcultuur.nl gelanceerd. In 2019 is het **Duurzaamheidsmenu** aan deze reeks toegevoegd.

Jory Tolkamp: “Het W&T-menu creëert een compleet overzicht van het educatieve aanbod van wetenschappelijke en technologische activiteiten in de stad. Scholen hebben keuze uit ruim 70 activiteiten van 17 aanbieders. Alleen de eerste helft van schooljaar 19/20 al is er een groei van 13 inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar, onder andere in samenwerking met het VMBO.”

Met het **Duurzaamheidsmenu** presenteren we educatief aanbod op gebied van duurzaamheid aan Enschedese scholen. Hiermee brengen we scholen en aanbieders samen en kunnen we het curriculum verrijken en verdiepen. **OverCultuur** is hét platform met aanbod van cultuureducatie in de provincie Overijssel, waardoor scholen en aanbieders buiten de gemeentegrenzen kunnen kijken. Cultuureducatie Enschede, Rijnbrink, Oyfo en Kunstcircuit Deventer werken samen aan een zo compleet mogelijk overzicht.

CULTUUR IN TWENTE: Culturele Zondagen, Balkon Festival en Stadsherberg

Volgens Audry Hoemakers telde 2019 vele hoogtepunten: “De Culturele Zondagen – waaronder een editie in combinatie met een Korenfestival van Kaliber, een Toller Sonntag vol Duitse kunst en cultuur én een sprookjesachtige editie. Het Balkon Festival bracht muziek, theater, dans, architectuur en stadshistorie samen in verrassende routes in de binnenstad en in de wijk Horstlanden-Veldkamp. En tijdens de Stadsherberg kwamen bewoners uit alle lagen van de bevolking bijeen in de Burgerzaal van het stadhuis voor cultuur en gezelligheid.”

CULTUUR IN TWENTE – OLDENZAAL

Quinta Clason, Twentse Cultuurmakelaar in Oldenzaal, ondersteunde het culturele veld o.a. door workshops te organiseren. “Ik was betrokken bij nieuwe initiatieven zoals Twents Zilver, het aanstellen van een Nachtburgemeester en het bieden van een podium voor amateurkunst via huiskamer-optredens tijdens de 1^e editie van Talent in Huis.”

– ALMELO-TUBBERGEN

Minke Bloemhof, Cultuurmakelaar Almelo-Tubbergen, is in september gestart met haar functie: “Ik ben in Almelo begonnen met het verbinden van het amateurkunstveld aan bestaande evenementen. In Tubbergen lag mijn focus vooral in het opzetten van een nieuw Cultuurplatform voor de negen kerkdorpen.”

– ENSCHEDE

Jacintha Blom is Cultuurcoach Enschede en ondersteunt met name het amateurkunstveld. Nieuw was de samenwerking met Sportaal. In het project **Sjors Sportief & Creatief** worden sportieve en creatieve kennismakingslessen aangeboden aan kinderen. “Daarnaast heb ik meegewerkt aan de nieuwe subsidieverordening amateurkunst en heb ik workshops hieromheen georganiseerd. Samen met een team is er een mooie editie van de WAK neergezet.”

Commercieel

Lia Greidanus, commercieel manager, richtte het afgelopen jaar met haar team de aandacht op de Kunst- & Designwinkel en zaalverhuur.

Lia: “De extra inzet laat mooie resultaten zien die een perfecte basis zijn voor het nieuwe jaar, met nieuwe zakelijke samenwerkingen en nieuwe klanten.”

KUNSTUITLEEN

“Om de werken uit de kunstuitleen toegankelijker te maken, organiseerden we de expositie Kunst & Koffie. De bezoeker ervaart hoe een kunstwerk in huis staat door even plaats te nemen in onze huiskamers, onder het genot van een kopje koffie met wat lekkers.”

VERHUUR

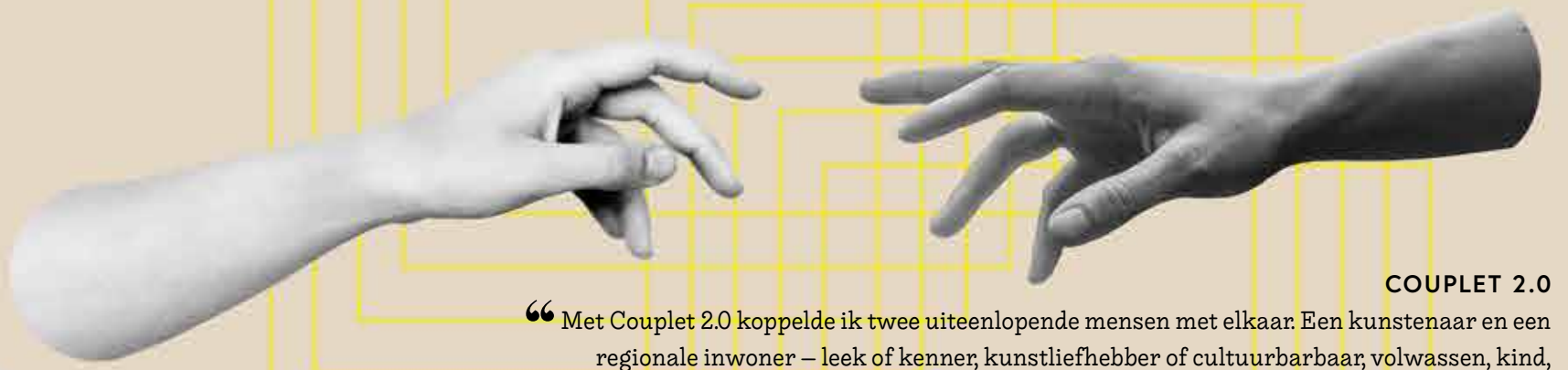
“De verhuur van onze ruimtes is in 2019 sterk toegenomen. Met netwerkbijeenkomsten, symposia en gericht adverteren zijn we bekender geworden bij ons zakelijke publiek.”

WINKEL

Jasmijn Miltenburg: “Onze Kunst- & Design-winkel is lokaal, fairtrade en duurzaam. Dit maakt ons (bijna) uniek in Enschede. Met het stimuleren van herhaalaankopen, een actieve houding van onze baliemedewerkers en door meer zelf in te kopen zagen we de omzet elke maand stijgen.”

CONCORDIA

Enschede
Cultuureducatie

Culturele
21
leerlijnen

Cultuureducatie
19
aanbieders

Kinderen
13.000
via Cultuurmenu

JAARVERSLAG

2

Muren
12x
opnieuw gewit

Artist Talks
4

5
Rondleidingen

COUPLET 2.0
“Met Couplet 2.0 koppelde ik twee uiteenlopende mensen met elkaar. Een kunstenaar en een regionale inwoner – leek of kenner, kunstliefhebber of cultuurbarbaar, volwassen, kind, alles door elkaar – bespraken ideeën en gedachten over kunst, en maakten samen een expositie van werk dat speciaal hiervoor door de kunstenaar is gemaakt. Zij, én het publiek, kwamen zo tot andere en nieuwe inzichten in kunst.”
– Petra

Grenzeloos

“Mijn favoriet van 2019 is Grenzeloos. Hardcore kunst. Erg mooi ingericht, goed werk, fijne kunstenaars. En een gast-curator die zichzelf geen kunst-kenner vindt maar door nét even een klein beetje moeite kunstliefhebber wordt, en voor wie een wereld opengaat.”
– Petra

EXPOSITIE

Maandelijks
ruim
4000
bezoekers

40
Meer dan
kunstenaars
waarvan
11 regionaal

Exposities
8
waarvan
3
soloshows

EDUCATIE

“Alleen al bij Concordia waren 12 acts tijdens de Museumnacht.”
– Liesbeth –

PLUS
PROGRAMMA'S

Openlucht
14
Films

2500
bezoekers

Film
41
randprogramma's

“Mijn topper van 2019 is Parasite. Unieke, heerlijke film die komedie, thriller en familiedrama combineert tot een onweerstaanbaar geheel. En nog maatschappijkritisch ook. Wat mij betreft heel terecht bekroond met de Gouden Palm in Cannes.”
– Mark

Verschillende
303
Films
bezoekers
50.000

FILM

“Heel tof om te merken dat De Filmfabriek zo goed loopt! En super leuk dat we dankzij nieuwe subsidie kunnen doorontwikkelen met De Beeldbastards voor het vmbol”
Emma –

Leerlingen
2469
bij Concordia

- TOP 5 Theater
- 1 Javier Guzman Guzmán (try-out)
 - 2 Freek de Jonge De Lachgasfabriek (try-out)
 - 3 Omdenken met Berthold Gunster Zoals verwacht loopt alles anders (try-out)
 - 4 Valerius Ensemble Kerstconcert
 - 5 De DramaDiva's De Afrekening

Voorstellingen
72
in Concordia

bezoekers
4797

Voorstellingen
49
in het Vestzaktheater
1738
bezoekers

“De voorstelling Senang van Nynke Heeg, Klemens Patijn en Jos van Kan heeft me echt geraakt. Een verhaal over historie waar ik eigenlijk niet zoveel van af weet is op een prachtige manier verbeeld. Met een mooi decor en goede muziek werd het voelbaar.”
– Annemarie

Voorstellingen
22
op locatie
2500
bezoekers

School
12
voorstellingen
371
leerlingen

De TOP 10

Best bezochte films van 2019

1. THE FAVOURITE
2. WERK OHNE AUTOR
3. GREEN BOOK
4. PARASITE (MARKS FAVORIET)
5. DOWNTON ABBEY

6. ROMA
7. PORTRAIT DE LA JEUNE FILLE EN FEU
8. DOLOR Y GLORIA
9. SORRY WE MISSED YOU
10. INSTINCT

Personeel

31

MEDEWERKERS

10

STAGIAIRES

5

WERKERVARINGS-
STAGIAIRES

127

VRIJWILLIGERS